

ประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการ ที่มีความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ Psychological Experiences of Posttraumatic Growth in Veterans

เอกธิตา ดวงอุไร* ณัฐสุดา เต๋พันธ์

Aketida Duangurai* Nattasuda Taephant

คณะจิตวิทยา สาขาวิชาการปรึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ ประเทศไทย 10330

Counseling Psychology, Faculty of Psychology, Chulalongkorn University, Bangkok Thailand 10330

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกที่มีความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้เป็นเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา ผู้ให้ข้อมูลเป็นทหารผ่านศึกที่เป็นผู้ป่วยของโรงพยาบาลทหารผ่านศึกที่มีประสบการณ์โดยตรงในการผ่านเหตุการณ์สะเทือนขวัญจากสนามรบจำนวน 8 คน เก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาพบว่า มี 4 ประเด็นหลัก ดังต่อไปนี้ คือ (1) การมีจิตวิญญาณของทหารอาชีพ ประกอบด้วย 3 ประเด็นย่อย คือ การเข้าสู่อาชีพทหาร การหล่อหลอมให้เป็นทหารอาชีพ และอุดมการณ์ทหารที่เป็นค่านิยมหลักของการเป็นทหาร (2) ประสบการณ์ในสนามรบ ประกอบด้วย 2 ประเด็นย่อย คือ ความมั่นใจที่เกิดขึ้นในสนามรบกับความยากลำบากและความรุนแรงที่เผชิญ (3) ความงอกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึกประกอบด้วย 3 ประเด็นย่อย การมีปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดความงอกงาม การรับรู้ตนเองในแง่บวกและการเกิดความเข้าใจต่อชีวิต (4) ความซาบซึ้งและการรับรู้คุณค่าจากสิ่งที่ได้รับจากการเป็นทหารอาชีพ ประกอบด้วย 4 ประเด็นย่อย ความรู้สึกซาบซึ้งที่ได้จากรัฐและสวัสดิการ ความมีเกียรติแก่วงศ์ตระกูล สัมพันธภาพจากเพื่อนในสังคมทหาร ความภาคภูมิใจในการเป็นทหาร ผลวิจัยที่ได้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางเพื่อ วางแผนพัฒนาความงอกงามทางด้านจิตใจสำหรับทหารผ่านศึกภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญต่อไป

คำสำคัญ : ประสบการณ์ทางจิตใจ, ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ, ทหารผ่านศึกนอกประจำการ

Abstract

This study aimed to examine the psychological experiences of Veterans who have Posttraumatic Growth. Phenomenological qualitative research was employed in this research. Participants consisted of eight veterans who were patients of Veterans General Hospital. Data were collected via in-depth interview method. It resulted in four main themes as follows: (1) Soldiers' spirit consists of three sub-themes that is joining the army, transformation from civilian to soldier, and Adopt army value (2) Experience in the battlefield comprises of two sub-themes that is having confident and having difficulties (3) Posttraumatic Growth of the veterans consists of three sub-themes which are growth contributing factors, positive self-concept and understanding in life. The last theme was (4) Appreciation for army benefits. This theme consists of four sub-themes which were

Corresponding Author : *E-mail : preaw.ake@gmail.com

** ทุนอุดหนุนการวิจัยจากโครงการทุนวิจัยมหาบัณฑิต สกว. ด้านมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์

** The Thailand Research Fund (TRF-MAG)

having lifelong cares, having prestige from pedigree, having true friendship and pride of serving the army. The findings can be used to better understand the experiences of Posttraumatic Growth in veterans. The result can be used as guidelines for mental health services to develop intervention plan for veterans.

Keywords : Psychological Experience, Posttraumatic Growth, Veterans

บทนำ

บุคคลที่ประสบเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความบอบช้ำทางจิตใจหรือเรียกได้ว่าเป็นเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (traumatic event) มีแนวโน้มที่จะปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมเป็นไปได้อย่างยากกว่าบุคคลผู้ที่ไม่เคยประสบกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญ¹ ซึ่งกลุ่มทหารผ่านศึกเป็นกลุ่มคนอีกกลุ่มหนึ่งที่มีแนวโน้มสูงต่อการเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญจากประสบการณ์ การรบ²

ผลจากการสู้รบทำให้ทหารผ่านศึกบางรายอาจได้รับบาดเจ็บอย่างสาหัสทางร่างกาย ในขณะที่บางรายอาจถึงขั้นต้องพิการทุพพลภาพ ถึงแม้ว่าจะทหารผ่านศึกหลายรายจะได้รับ การรักษาทางด้านร่างกายจนหายจากอาการบาดเจ็บแล้ว แต่ทางด้านจิตใจของทหารผ่านศึกบางรายกลับได้รับผลกระทบจนเกิดปัญหาด้านสุขภาพจิตตามมาในภายหลัง³

ภาวะความผิดปกติทางจิตใจภายหลังการเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญที่เกิดขึ้นกับเหล่าทหารผ่านศึกหลังผ่านการสู้รบ อาจเกิดขึ้นได้โดยมีระยะเวลานานประมาณ 2-3 สัปดาห์ แต่มักไม่เกิน 6 เดือน ส่วนใหญ่อาการจะค่อยๆ ดีขึ้น มีส่วนน้อยที่มีอาการเรื้อรังนานเป็นปี โดยความทรงจำอันเลวร้ายอาจจะย้อนกลับมาอีกและทำให้หวนระลึกถึงอยู่บ่อยๆ เมื่อมีอาการเพิ่มมากขึ้นทำให้ความสนใจในสิ่งต่างๆ ลดน้อยลงหรือหมดไป มีความรู้สึกห่างเหินจากญาติมิตรและคนใกล้ชิด เกิดเป็นอารมณ์ ซึมเศร้า เฉื่อยเมย รู้สึกไม่รื่นเริงไม่แจ่มใส คิดอะไรไม่ค่อยออก ตื่นเต้นตกใจง่าย ขาดสมาธิ นอนไม่ค่อยหลับ ซึ่งอาการเหล่านี้เราเรียกว่า โรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (Posttraumatic Stress Disorder : PTSD)⁴

ก่อนหน้านี้ นักวิจัยมักให้ความสนใจศึกษาในผลทางเชิงลบที่เกิดขึ้นภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญ แต่ช่วงระยะหลังตั้งแต่ปี 1995 ที่ผ่านมา ได้เริ่มมีนักวิจัยอีกกลุ่มหนึ่งให้ความสนใจผลด้านบวกที่เกี่ยวกับความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ โดยได้เสนอแนวคิดใหม่เพิ่มเติมว่า เมื่อบุคคลสามารถผ่านเหตุการณ์ความชอกช้ำ

ในจิตใจได้แล้วบุคคลผู้นั้นก็จะเกิดการเปลี่ยนผ่านตั้งแต่ความเจ็บช้ำ ทุกข์ทรมานในจิตใจจนกระทั่งเกิดการปรับตัวเปลี่ยนแปลง เกิดเป็นประสบการณ์ของบุคคลที่พัฒนาในแง่บวกบางอย่างของตนเอง ซึ่งสามารถเรียกภาวะนี้ว่า ความงอกงามภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (Posttraumatic Growth: PTG)⁵

แม้ว่านักวิจัยจะเพิ่งเริ่มให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามมีการศึกษาด้านความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญเกิดขึ้นมากมาย โดยทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลาย เช่น ในกลุ่มของผู้ที่รอดชีวิตจากการเผชิญความเจ็บป่วยที่ร้ายแรง กลุ่มผู้หญิงที่ถูกข่มขืน ผู้ที่ถูกภัยพิบัติ ผู้ที่มีการสูญเสียต่างๆ และแม้กระทั่งในกลุ่มของทหารผ่านศึกก็มีการศึกษาวิจัยด้วยเช่นกัน^{5, 6, 7, 8}

สำหรับงานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ทางจิตใจของความงอกงามภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญยังมีผู้ศึกษาวิจัยยังไม่มาก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับประสบการณ์ทางจิตใจด้านความงอกงามภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นทหารผ่านศึกนอกประจำการที่เป็นผู้ป่วยของโรงพยาบาลทหารผ่านศึก โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ แนวปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenological) โดยข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอันจะนำไปสู่การวางแผนเพื่อออกแบบการจัดการบริการดูแลทางด้านจิตใจให้กับทหารผ่านศึกและการบริการทางด้านจิตวิทยาการปรึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenological Research) ทั้งนี้เพื่อมุ่งศึกษาประสบการณ์ของความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

พื้นที่การวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลงานวิจัยที่โรงพยาบาลทหารผ่านศึก

ผู้ให้ข้อมูล เป็นกลุ่มของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่เป็นผู้ป่วยของโรงพยาบาลทหารผ่านศึก โดยประกอบด้วยทหารผ่านศึกนอกประจำการที่เป็นผู้ถือบัตรประจำตัวทหารผ่านศึกชั้น 3 และ 4 ที่มีประสบการณ์ตรงในการผ่านเหตุการณ์สะเทือนขวัญในสงครามอย่างน้อยจำนวน 1 ครั้ง โดยเป็นผู้ที่ไม่มีความทุพพลภาพ และมีคะแนนความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญตั้งแต่ระดับปานกลางขึ้นไป (35.2 ± 3.75) จากมาตรวัดความงอกงามหลังเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนจิตใจฉบับสั้น (Posttraumatic Growth Inventory-Short Form ; PTGI-SF) ที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นเครื่องมือคัดกรอง การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลทหารผ่านศึก เพื่อขอความร่วมมือในการทำโครงการวิจัย ดำเนินการติดต่อประสานงานผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูล (Gate keeper) ที่เป็นผู้ช่วยพยาบาลและพยาบาลซึ่งปฏิบัติงานประจำอยู่ในแต่ละหอผู้ป่วย และพยาบาลประจำแผนกผู้ป่วยนอกของแต่ละแผนก ตลอดจนผู้ที่อยู่ในหน่วยงานมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับทหารผ่านศึกนอกประจำการ

เพื่อนำเข้าสู่ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นกลุ่มทหารผ่านศึกนอกประจำการผู้ป่วยของโรงพยาบาลทหารผ่านศึกหลังจากนั้นผู้วิจัยทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง โดยมีเกณฑ์คัดเข้า เมื่อมีผู้ให้ข้อมูลผ่านการคัดเลือกผู้วิจัยทำการชี้แจงรายละเอียดของการวิจัยและสิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัยให้ทราบรวมทั้งประเด็นของการเก็บรักษาความลับกับผู้ให้ข้อมูลในการขออนุญาตเก็บข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยจึงขออนุญาตนัดสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล โดยสถานที่ที่ใช้ในการสัมภาษณ์นั้นขึ้นอยู่กับความสะดวกของผู้ให้ข้อมูลเป็นหลัก และทำการขออนุญาตบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ด้วย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) และการสังเกต ในการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลจะเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนทั้งหมดครั้งเดียว โดยจะใช้ระยะเวลาสัมภาษณ์อยู่ระหว่าง 42 ถึง 96 นาทีจากผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 8 ราย ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้เวลาเก็บข้อมูลประมาณ 5 เดือนตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2558 จนถึงเดือน เมษายน พ.ศ. 2559

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้มาตรวัดความงอกงามทางจิตใจภายหลังเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนจิตใจฉบับสั้น Posttraumatic Growth-Short Form (PTGI-SF) ซึ่งเป็นมาตรวัดที่ให้ผู้ตอบประเมินตนเองในแต่ละข้อคำถาม ลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 6 ระดับ มีจำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ มาตรวัดถูกพัฒนาโดย Cann, Calhoun, Tedeschi, Vishnevsky, Triplett และ Danhauer⁹ และได้รับการพัฒนาต่อ แปลเป็นภาษาไทยโดย ณัฐสุดา เต็มพันธ์ ผู้วิจัยนำมาตรวัดดังกล่าวไปใช้เป็นมาตรวัดใช้เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์คัดเข้าของผู้ให้ข้อมูลซึ่งผู้ผ่านการคัดกรองตามเกณฑ์คัดเข้าจะต้องได้คะแนนจาก

ตารางที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามรายบุคคล

ผู้ให้ข้อมูล	อายุ (ปี)	เพศ	ชั้นบัตรทหารผ่านศึก	การศึกษา	อาชีพปัจจุบัน	คะแนน PTGI-SF
1	60	ชาย	ชั้น 4	ประถมศึกษา	ไม่มีอาชีพ	38
2	53	ชาย	ชั้น 4	ประถมศึกษา	ค้าขาย	44
3	55	ชาย	ชั้น 4	มัธยมศึกษาตอนปลาย	ธุรกิจส่วนตัว	40
4	55	ชาย	ชั้น 3	ประถมศึกษา	รับจ้างทั่วไป	44
5	56	ชาย	ชั้น 4	ประถมศึกษา	รักษาความปลอดภัย	48
6	53	ชาย	ชั้น 4	มัธยมศึกษาตอนต้น	ทำสวน	43
7	55	ชาย	ชั้น 4	มัธยมศึกษาตอนต้น	รักษาความปลอดภัย	42
8	36	ชาย	ชั้น 4	ปริญญาตรี	รับจ้างทั่วไป	48

มาตรวัดระดับตั้งแต่ปานกลางขึ้นไป (35.2 ± 3.75) สำหรับแนวคำถามการสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยได้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้คำถามปลายเปิดเพื่อโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นและบอกเล่าเรื่องราวของตนเองได้อย่างเป็นอิสระ ซึ่งคำถามการสัมภาษณ์เป็นทางการแบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structure interview) ผู้วิจัยนำแนวคำถามจากงานวิจัยของ Cherwien¹⁰ ที่เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพศึกษาประสบการณ์ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ มาพัฒนาและปรับเปลี่ยนสำหรับใช้เป็นแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดคำถามสัมภาษณ์หลัก ดังต่อไปนี้

1. ขอให้ท่านเล่าเหตุการณ์สะเทือนขวัญในสนามรบที่เคยประสบมา
2. มีอะไรเปลี่ยนแปลงในชีวิตหลังจากที่ได้ประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญนั้น
3. สัมพันธภาพที่มีต่อผู้อื่นหลังจากเหตุการณ์สะเทือนขวัญนั้นเปลี่ยนไปอย่างไร
4. เหตุการณ์เชิงบวกอื่นๆที่เกิดขึ้นในชีวิตนั้นเป็นอย่างไรบ้าง
5. อะไรบ้างที่คุณคิดว่ามีผลต่อความงอกงามในแง่บวกของคุณ
6. ช่วงเวลาที่มีอุปสรรคที่สุดในชีวิตหลังจากผ่านเหตุการณ์สะเทือนขวัญมาแล้วนั้นเป็นอย่างไร มันเกิดอะไรขึ้นบ้างในช่วงนั้น
7. อยากจะพูดหรือแนะนำให้กับคนที่ประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญและมีประสบการณ์ของความชอกช้ำว่าอย่างไรบ้าง
8. มีอะไรเพิ่มเติมอีกบ้างที่อยากจะเล่าหรือบอกให้ฟังอีกไหม

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนของการวิเคราะห์ตามแนวการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาโดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาถอดเทปการสัมภาษณ์ทั้งหมดแบบคำต่อคำ (verbatim) แล้วตรวจสอบความถูกต้องของการถอดเทป จากนั้นจึงถอดรหัสข้อความ (coding) โดยการแยกข้อความตามความหมายที่ปรากฏอยู่ในแต่ละส่วนแล้วให้นิยามกับข้อมูลที่แยกออกเป็นเรื่องนั้นๆ แล้วนำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จึงจะจัดหมวดหมู่ของรหัส (categories) ของรหัสข้อความที่มีความหมายคล้ายคลึงกันโดยจัดให้เป็นหมวดหมู่ตามลักษณะของประเด็นหลักที่กำหนดไว้ของประเด็นย่อย

(sub theme) และสรุปเป็นประเด็นหลัก (theme) จากการรวบรวมประเด็นย่อยที่มีความสอดคล้องกันมารวมกัน ขั้นตอนสุดท้ายผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ไปตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำผลวิเคราะห์ข้อมูลไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง และผู้วิจัยนำข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องกับผู้ให้ข้อมูล (member checking) เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นป้อนกลับเกี่ยวกับข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลหรืออาจจะอธิบายเพิ่มเติมในกรณีที่ไม่ชัดเจน

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยนี้ได้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย โดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เลขที่ 141.1/58

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “ประสพการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความงอกงามภายหลังจากผ่านเหตุการณ์สะเทือนขวัญ” เป็นการศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์ของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความงอกงามทางจิตใจภายหลังจากการเป็นทหารและการไปรบ โดยศึกษาถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นภายในจิตใจในด้านของการรับรู้ความรู้สึกนึกคิด การตระหนักรู้ภายในตนเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ผ่านมา เป็นการเปลี่ยนแปลงไปในด้านบวกของตนเอง ภายหลังจากการเป็นทหารและการไปรบ โดยผลการวิจัยแบ่งออกได้เป็น 4 ประเด็นหลัก ดังต่อไปนี้

1. การมีจิตวิญญาณของทหารอาชีพ ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลมีประสบการณ์การถูกหลอหลอมให้เกิดเป็นจิตวิญญาณของความเป็นทหารอาชีพ เริ่มต้นจากการเข้าสู่อาชีพทหาร โดยวิธีการเกณฑ์ทหารหรือการมีสิ่งสนับสนุนที่ทำให้เกิดความเต็มใจในการสมัครเป็นทหาร จากนั้นผู้ให้ข้อมูลจะได้รับการปลูกฝัง ถ่ายทอด สั่งสอน อบรมบ่มนิสัยจากกองทัพให้เกิดค่านิยมทหารอาชีพ ซึ่งอยู่ในเชิงความเข้มแข็งอดทน ความเป็นระเบียบวินัยและการมีความเชี่ยวชาญในการรบ ที่ได้จากการฝึกทหารอันแสนหนัก ในที่สุดทหารทั้งหลายได้ถูกหลอหลอมจนเกิดอุดมการณ์ทางการทหารเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจประจำชีวิตของทหารอาชีพ ประกอบด้วย การยึดถือหน้าที่ต่อชาติเหนือสิ่งอื่นใด สามารถเสียสละชีวิตเพื่อปกป้องประเทศชาติ และการยึดถือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเป็นสิ่งสำคัญ^{13, 14}

1.1 การเข้าสู่อาชีพทหาร เป็นจุดเริ่มต้นที่

ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลได้รับการผลักดันให้เข้าสู่อาชีพทหาร แบ่งเป็น 2 ทาง ได้แก่ การเกณฑ์ทหาร ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการรับรู้ถึงการต้องเข้ารับการเกณฑ์ทหารตามหน้าที่ของชายไทย และการมีสิ่งสนับสนุนที่ทำให้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลสมัครทหารด้วยความเต็มใจ

“คือ เราก็ดึงใจไปเกณฑ์เพราะว่ามันเป็นกฎเอ่อ ระเบียบของบ้านเมืองเราอยู่แล้ว ชายไทยอายุครบแล้วต้องเกณฑ์ทหาร คือเราก็ดำเนินตามกฎหมายที่เค้าระบุไว้” ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

1.2 การหล่อหลอมให้เป็นทหารอาชีพ
ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลได้รับการปลูกฝัง สั่งสอน อบรมบ่มนิสัยจากทางกองทัพให้เกิดค่านิยมของความเป็นทหารอาชีพ จากการศึกษาทหารจนเกิดความอดทนเข้มแข็ง ความมีระเบียบวินัย และเกิดความเชี่ยวชาญต่อการรบ

“มันทำให้เรามีระเบียบวินัยมากขึ้น ถึงเวลาจะปลดจะอะไรก็แล้วแต่ มันก็ทำให้เราเป็นคนมีระเบียบ มีวินัยมันเป็นนิสัยติดตัวตั้งแต่ 2 ปีที่แล้วไปปลูกฝังตรงนั้น” ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

1.3 อุบัติการณ์ทหาร เป็นสิ่งที่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลให้การยึดถือเป็นค่านิยมหลักในการเป็นทหารอาชีพ แบ่งออกเป็น 3 ประการ คือ (1.) หน้าที่ต่อชาติต้องมาก่อนสิ่งอื่นสิ่งใด โดยภาระและหน้าที่ของตนที่มีต่อชาติต้องมีความสำคัญเป็นอันดับแรก (2.) การมีความพร้อมต่อการเจ็บและการตายทุกขณะก่อนคนในชาติ เพราะเป็นการตายในหน้าที่และเป็นการตายเพื่อชาติบ้านเมืองของพวกเขา และ (3.) การเคร่งครัดต่อการยึดถือคำสั่งของผู้บัญชาการเป็นหลักการรับรู้ในหน้าที่ของตนที่ต้องให้การยอมรับ

“ชาติต้องมาก่อนเรื่องส่วนตัวใช่ไหม คืออย่างเรา กินข้าว เค้าเป่านกหวีดปรี๊ด เราก็ต้องเลิกกินแล้วก็ต้องไปตั้งใจขึ้นฐานละ จะกินจะนอนก็แล้วแต่ลืมเรื่องส่วนตัวก่อน” ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“เราตายก็ตาย เราตายในหน้าที่ มันก็ไม่ได้เป็นอะไร... คือมันจะยิ่งก็ยิ่งไป ตายก็ตายก็แค่นั้น แต่เราก็ดำเนินหน้าที่เรา เราก็ดำเนินมา” ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“ใช่ เคร่งครัดอยู่แล้ว ไม่ยาก มันเป็นคนหวัดเป็นใหญ่... นกหวีดเป็นใหญ่จริงๆ พ่อแม่ไม่เคยใหญ่เท่า นกหวีด” ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

2. ประสบการณ์ในสนามรบ เป็นการรับรู้ของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลในขณะที่อยู่ในสนามรบ ประกอบด้วย

ทั้งประสบการณ์เชิงบวกที่เป็นความมั่นใจของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล ถึงการรับรู้ในขวัญและกำลังใจที่ตนมี จากการมั่นใจในความสามารถทางการรบของตนที่ได้รับการฝึกฝนที่ดี และการมีความไว้วางใจในเพื่อนทหารร่วมทีมที่จะคอยช่วยเหลือกันและกันในสนามรบ การมีความรู้สึกอีกทีมทำหยาต่อการรบ ตลอดจนการรับรู้ถึงความเคยชินคุ้นเคยต่อบรรยากาศสนามรบ ส่วนความยากลำบากและความรุนแรงที่เผชิญ คือ ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลมีการรับรู้ในแง่ของสภาพความน่ากลัวและความเสี่ยงต่อชีวิตในสนามรบจากการรับรู้ในการเสียเปรียบฝ่ายตรงข้าม ตลอดจนการรับรู้ในบรรยากาศสนามรบที่ชวนสลดหดหู่ แต่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลตระหนักได้ว่าจำเป็นต้องเอาตัวรอดให้ได้กลับมาทุกวิถีทาง การเผชิญกับความตายในแง่ของการสูญเสียเพื่อนร่วมทีมและผู้บังคับบัญชา รวมถึงการบาดเจ็บและความเจ็บป่วยในสนามรบที่เกิดขึ้น

2.1 ความมั่นใจที่เกิดขึ้นในสนามรบ ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลรับรู้ประสบการณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกทางบวกขณะอยู่ในสนามรบ การรับรู้ถึงขวัญและกำลังใจขณะอยู่ในสนามรบ มาจากมั่นใจในความสามารถทางการรบของตนที่ได้รับการฝึกฝนจากกองทัพเป็นอย่างดี ความไว้วางใจรับรู้ถึงการได้รับการช่วยเหลือจากทางทีมทหารของตน การมีมุมมองต่อสนามรบเป็นเรื่องท้าทาย ทำให้เกิดความฮึกเหิม และความคุ้นเคยต่อสภาพบรรยากาศส่งผลให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น

“ผมตอนนั้นมันก็เด็กอยู่มันก็ฮึกเหิมหน่อย คือจับปืนแล้วมันก็ฮึก จะปืนก็ปืน ไม่กลัว มันก็ไม่กลัว มันแบบชีวิตหนุ่ม มันไม่กลัวหรอก” ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

2.2 ความยากลำบากและความรุนแรงที่เผชิญ เป็นความยากลำบากของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลขณะอยู่ในสนามรบ โดยมีทั้งการรับรู้ถึงความน่ากลัวและความเสี่ยงต่อชีวิตขณะที่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลอยู่ในสนามรบ การเสียเปรียบของฝ่ายตนต่อฝ่ายตรงข้ามในขณะรบ แต่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลก็ตระหนักได้ว่าตนเองต้องเอาตัวรอดให้ได้ในทุกวิถีทาง ทั้งนี้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลต้องเผชิญกับความสูญเสีย โดยเป็นความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับเพื่อนทหารในทีมและผู้บังคับบัญชา ตลอดจนการเจ็บไข้ได้ป่วยในระหว่างการศึกสงครามหรือที่เป็นผลกระทบตามมาภายหลังจากศึกสงครามซึ่งโดยอาจส่งผลสืบเนื่องจนถึงปัจจุบัน

“บรรยากาศในสนามรบ มันก็ ถ้าคิดถึง บางคนก็วิ่งเข้าไป ยิ่ง ให้เขายังตายก็มี เสียชีวิตล้มตาย กองร้อยผมเนี่ย

ตายเกือบหมดเลย กองร้อยจู่โจม 960... เพราะว่ามัน แบบว่า
รบ ไม่มีทางสู้มัน มันบ้าคลั่ง มันวิ่งออกไป มันก็ตะโกน ไม่กลัว
ตายแล้วอย่างนี้... เจ้านายผมก็สั่ง ถ้าเราไม่สู้แล้วใครจะสู้ เจ้า
นายผมเลยเสียชีวิตไป” ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

3. ความงอกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึก เป็น
การรับรู้และการตระหนักภายในตนของทหารผ่านศึกผู้ให้
ข้อมูลถึงการเปลี่ยนแปลงของตนในแง่บวกที่เกิดขึ้นภายหลัง
จากการเป็นทหารและการไปรบ โดยจะเกิดการรับรู้ที่เป็น
ปัจจัยเอื้อให้เกิดความงอกงามทางจิตใจ จากการตระหนัก
ภายในตนและการได้รับแรงกระตุ้นจากบุคคลรอบข้าง การรับรู้
การเปลี่ยนแปลงการรับรู้ตนเองไปในแง่บวกทั้งในด้านของ
การมองเห็นศักยภาพของตน การมีความภาคภูมิใจและ
การดำเนินชีวิตด้วยความสุขุมรอบคอบ การตระหนักถึงมี
ความเข้าใจต่อชีวิตในแง่ของการยอมรับต่อปัญหาและหาทาง
แก้ไข ตลอดจนการมองโลกตามความเป็นจริงและการใช้ชีวิต
โดยมีหลัก

3.1 การมีปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดความงอกงาม
ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการรับรู้และตระหนักถึงความจำเป็น
ที่ตนเองต้องมีการเปลี่ยนแปลง ในขณะที่บางรายได้ตระหนัก
ถึงความสำคัญของการมีชีวิตอยู่ และการตระหนักว่าการมีชีวิต
อยู่เพื่อผู้อื่นมีความสำคัญมากเพียงใด โดยตระหนักถึงความ
รับผิดชอบที่ตนเองพึงมีต่อผู้อื่นซึ่งเป็นบุคคลในครอบครัวหรือ
บุคคลที่ตนรัก นอกจากนี้การได้รับการกระตุ้นจากบุคคลรอบ
ข้างจากคำบอกเล่า ก็ทำให้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการรับรู้
และตระหนักได้ว่าตนต้องมีการเปลี่ยนแปลง

“คือเราไม่ยอมตายมีทางรอดตายมาแล้ว เรื่อง
อะไรจะมาตายตรงนี้อีก ตายง่าย ๆ แบบนี้ไม่เอา ลูกหลานเรา
ก็ยังมึนนะ” ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

3.2 การรับรู้ตนเองในแง่บวก เป็นการรับรู้ของ
ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลถึงมุมมองบวกที่ตนเองมีภายหลังจาก
การเปลี่ยนแปลงตนไปในแง่บวก จากการมองเห็นศักยภาพ
ของตนเอง ทำให้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดความภาคภูมิใจ
ในตนเอง และการรับรู้ถึงการดำเนินชีวิตที่เพิ่มความสุข
รอบคอบต่อการใช้ชีวิตมากขึ้น จากการเห็นผลเสียที่เกิดขึ้นหาก
ยังใช้ชีวิตด้วยความประมาท

“ผมทำงานให้หลวง ผมเดินได้ ... คนเดียว
ทำคนเดียว ชายคนเดียว ไปส่งคนเดียว ไปซื้อวัสดุคนเดียว”
ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

4. การเกิดความเข้าใจต่อชีวิต ทหารผ่านศึกผู้ให้

ข้อมูลมีการยอมรับต่อปัญหาในชีวิตของตน โดยมีมุมมองต่อ
ปัญหาถึงเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนต้องประสบพบเจอ พร้อมกัน
ทั้งนี้ก็พยายามหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และการเปลี่ยนแปลง
มุมมองของชีวิตที่เกิดความเข้าใจตามหลักเหตุผลในการใช้ชีวิต
เพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดความเข้าใจในบุคคลรอบข้างเพิ่มขึ้น
และยอมรับในตัวบุคคลรอบข้าง

“ก่อนเราจะเจ็บครับ ที่นี้เราเจ็บก็รู้สึกกว่า เออ
เรายิ่งเค้าเค้าก็ต้องมายิงเราเหมือนกัน...ครับ คือคงแค้นทั้ง
เขาทั้งเรา ที่นี้พอโดนยิงด้วยตัวเอง ชีวิตใครใครก็รักนะ
เราไปยิงเค้าอะ เค้าก็รักชีวิตของเค้า เราก็รักชีวิตของเรา แต่ว่า
เราไปด้วยความแค้น ที่จริงตามหลัก พุทธศาสนา มันไม่มีบาป
มีบุญหรอก คือการฆ่า พอไปรบมันก็ต้องมีแต่การฆ่าอย่างเดียว”
ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

5. ความซาบซึ้งและการรับรู้คุณค่าจากสิ่งที่ได้รับ
จากการเป็นทหารอาชีพ เป็นการรับรู้ความซาบซึ้งและ
การตระหนักในคุณค่าของทหารอาชีพของทหารผ่านศึกผู้ให้
ข้อมูลภายหลังจากที่ปลดประจำการ โดยการรับรู้ว่ารัฐไม่ทอด
ทิ้ง ความรู้สึกตระหนักและความซาบซึ้งในการดูแลที่รัฐมิให้
ความมีเกียรติเกว่งศ์ตระกูล การได้เพื่อนฝูงและมิสสังคมใหม่
ตลอดจนมีความรู้สึกด้านบวกและความภาคภูมิใจในความเป็น
ทหารของตน

5.1 ความรู้สึกซาบซึ้งที่ได้จากรัฐและสวัสดิการ
ความรู้สึกตระหนักและซาบซึ้งในการดูแลที่รัฐมิให้ทหารผ่านศึก
ผู้ให้ข้อมูลเกิดการรับรู้ว่ารรัฐไม่ทอดทิ้งตนและครอบครัว ในด้าน
ของสวัสดิการการรักษา อาชีพและหน้าที่การงานที่ทางรัฐมอบ
ให้ภายหลังจากการปลดประจำการจากการเป็นทหารออกมา
ด้วยเหตุนี้จึงเกิดเป็นความรู้สึกตระหนักและซาบซึ้งขอบคุณต่อ
การดูแลที่รัฐมิให้ต่อตน

“ได้ใบอันนี้มา ถ้าเป็นคนธรรมดาแล้วอนันจะ
ผมก็นั่งนอนคิดทุกวันทุกวัน อยู่โรงพยาบาลเนี่ย เออ ก็ไม่เป็นทหาร
นะมานอนยังงี้ จะนอนกับเขาได้มัย อย่างเงี้ย เขาก็ไล่เราออก
ละ ไข่มัย อันนี้เขาให้เกียรติเรา เขาให้เรา ถึงเรา ไอนัน ก็คุ้มค่า
ผมคิดว่า เขาก็ เออ ความสำคัญของเราเนี่ย เป็นอะไรก็ เออ”
ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

5.2 ความมีเกียรติเกว่งศ์ตระกูล การรับรู้ถึง
การได้ทำภารกิจของชาติซึ่งเป็นภารกิจที่มีความสำคัญเป็น
อย่างยิ่ง โดยเป็นสื่อแทนถึงความสามารถและความมีเกียรติ
และการได้รับการจารึกชื่อของตนลงไปในหอเกียรติยศของ
เพื่อแสดงความกล้าหาญ

“ที่ฝึกหุ่นผมเนอะนะ ไปหมดอะ ตายไม่เกินสิบคนที่ผมมาดูประวัติ แล้วเขาก็เอาไปติดเกียรติยศ หอสุมดแห่งชาติ ไอ้ตรงหลังเนี่ย เค้าบอก 2524 ก็คือรุ่นผม ผมก็ภูมิใจ” ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

5.3 สัมพันธภาพจากเพื่อนในสังคมทหาร เป็นการที่รู้จักผู้คนจากสังคมการเป็นทหาร ซึ่งมีเครือข่ายที่กว้างขวางกว่าสังคมเดิมของตน โดยตระหนักได้ว่าหากตนไม่ได้เป็นทหารแล้วนั้นจะทำให้ตนไม่ได้รับโอกาสทางสังคมมากถึงเพียงนี้

“แบบรู้จักเพื่อนฝูงเยอะ...เพื่อนทหาร รู้จักคนหมู่มากเนอะ...รู้จักคนเยอะ รู้จักเพื่อนฝูงเยอะ ถ้าเป็นราษฎรไม่ได้เป็นทหาร ก็รู้จักแต่คนในบ้าน มันไม่ได้ออกนอก มันไม่ได้เห็นอะ” ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

5.4 ความภาคภูมิใจในการเป็นทหาร ความรู้สึกถึงการได้รับประโยชน์จากการเป็นทหารและการไปรบ ซึ่งสิ่งที่ได้รับมาจากการเป็นทหารไม่ว่าจะเป็นความรู้ทางการรบ ความรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิต นั้นสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน อันเป็นความรู้ ความสามารถที่ตนเองได้เรียนรู้จากประสบการณ์นั้น

“ภูมิใจที่เราได้รับใช้ชาติ เกิดมาเป็นชายชาติทหาร เกิดมาชาติเดียวก็ต้องเป็นทหาร อยากจะให้น้องๆ ทุกคนได้มีจิตใจที่เข้มแข็ง ถ้าได้รับราชการทหารแล้วมันก็จะมีพละนาบยที่ดี มีความคิดที่ดีต่อไปในภายภาคหน้า” ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง “ประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความงอกงามภายหลังจากผ่านเหตุการณ์สะเทือนขวัญ” เป็นการศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์ของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความงอกงามทางจิตใจภายหลังจากการเป็นทหารและการไปรบ ผู้วิจัยศึกษาถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นภายในจิตใจในด้านของการรับรู้ ความรู้สึกนึกคิด การตระหนักรู้ภายในตนเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงไปในด้านบวกของตนเองของผู้ให้ข้อมูลภายหลังจากการเป็นทหารและการไปรบ โดยผลการวิจัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเด็นหลัก ดังต่อไปนี้

(1) การมีจิตวิญญาณของทหาร กล่าวถึงทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลมีประสบการณ์ของการถูกหล่อหลอมให้เกิดการมีจิตวิญญาณของความเป็นทหารอาชีพ

(2) ประสบการณ์ในสนามรบ กล่าวถึงประสบการณ์การรับรู้ของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลขณะที่อยู่ในสนามรบ ประกอบด้วยการรับรู้เชิงบวกกับความยากลำบากและความรุนแรงที่ต้องเผชิญ

(3) ความงอกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึก กล่าวถึงการรับรู้และการตระหนักรู้ภายในตนของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลถึงการเปลี่ยนแปลงของตนในแง่บวกที่เกิดขึ้นภายหลังจากการเป็นทหารและการไปรบ

(4) ความซาบซึ้งและการมองเห็นคุณค่าจากสิ่งที่ได้รับจากการเป็นทหารอาชีพ กล่าวถึงความรู้สึกซาบซึ้งและการตระหนักในคุณค่าในทหารอาชีพของเหล่าทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลภายหลังจากที่ปลดประจำการ

ในส่วนของการอภิปรายผล ผลการวิจัยนี้พบว่าผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นทหารผ่านศึกได้กล่าวถึงการเข้าสู่อาชีพทหารซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ทาง ได้แก่ การเข้าสู่อาชีพทหารจากการเกณฑ์ทหาร พวกเขาตระหนักได้ว่าการไปเกณฑ์ทหารว่าเป็นหน้าที่ที่พวกเขาต้องทำ ผลการวิจัยที่ได้สามารถอ้างอิงไปถึงคำสั่งของกองทัพบก¹¹ โดยระบุว่าเกณฑ์ทหารเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของชายไทยที่ระบุไว้ หากไม่ปฏิบัติตามจะต้องได้รับโทษ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งว่า

“เราก็ตัดใจไปเกณฑ์เพราะว่ามันเป็นกฎ เอ่อ ระเบียบของบ้านเมืองเราอยู่แล้ว ชายไทยอายุครบแล้วต้องเกณฑ์ทหารคือเราก็ตัดใจตามกฎหมายที่เค้าระบุไว้”

ทั้งนี้หลังจากที่พวกเขาเข้ามาเป็นทหารแล้ว ก็ได้รับการปลูกฝัง อบรมบ่มนิสัยและหล่อหลอมตัวตนให้เกิดความเป็นทหารอาชีพภายใต้กฎระเบียบ ความเสี่ยงอันตรายและความกดดันอย่างหนักจากทางกองทัพก่อนออกไปรบจริง จนพวกเขามีความอดทนและแข็งแกร่ง สามารถอดทนอดกลั้นรับมือกับสิ่งต่างๆ ได้อย่างง่ายดายขึ้นและมีความยืดหยุ่น ซึ่งผลจากงานวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Byers, Nicholas และ Webster¹² ที่ศึกษาในคนวัยทำงาน โดยพบว่าผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับการผูกมัดตนเอง ที่มีผู้มีความรับผิดชอบ และมีความรู้สึกทำทนายอยู่ประจำจะมีระดับความเข้มแข็งอดทนที่สูงขึ้นได้ เนื่องจากบุคคลต้องมีการแก้ไขปัญหาหรือต้องพบการเผชิญหน้ากับปัญหาบ่อยครั้ง ทำให้เกิดการเรียนรู้คุ้นเคยและมีวิธีในการจัดการกับปัญหาในครั้งถัดมาได้

ในส่วนของความเข้มแข็งอดทน และความเชี่ยวชาญทางการรบที่เกิดขึ้นหลังจากการฝึกในผลการวิจัย สามารถ

อธิบายได้ตามแนวคิดของ Kobasa และ Maddi¹³ โดยกล่าวถึงกลุ่มลักษณะพฤติกรรมคนที่มีความต้านทานต่อความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิต ซึ่งบุคคลที่มีลักษณะเหล่านั้นจะมีความเชื่อมั่นว่าตนนั้นสามารถควบคุมเหตุการณ์ต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิตได้ สามารถทำนายล่วงหน้าและทำการปรับเปลี่ยนได้ ถึงแม้ว่าสถานการณ์นั้นจะยุ่งยากหรือนำพาความเสียหายมาสู่ตนสักเพียงใด พวกเขาจะวางแผนเพื่อเผชิญสถานการณ์นั้นอย่างไม่เครียด ทั้งนี้พวกเขาก็จะมีความเชื่อมั่นในตนเองด้วย และสามารถทำงานต่างๆ ด้วยความมั่นใจ

อย่างไรก็ตามในส่วนของผลการวิจัยที่เกี่ยวกับประสพการณ์ความยากลำบากและความรุนแรงที่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเผชิญขณะอยู่ในสนามรบ ก็มีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาประสพการณ์ความรุนแรงของ Hollifield และคณะ¹⁴ ด้วยเช่นกัน โดยพบว่าประสพการณ์ความรุนแรงของบุคคลจะเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความรุนแรง ครอบคลุมประสพการณ์การบาดเจ็บ การสูญเสีย หรือเป็นการรับรู้ชีวิตทรัพย์สินของตนเองและครอบครัว ตกอยู่ในอันตราย ถูกคุกคามให้เกิดความสูญเสียในด้านร่างกาย ชีวิต ทรัพย์สินและจิตใจ ซึ่งในงานวิจัยนี้หมายถึงความรุนแรงของสงคราม การฆ่าฟันที่มีความเสี่ยงอันตรายของทหารผ่านศึก

เมื่อเวลาผ่านไปภายหลังจากที่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลผ่านพ้นการเป็นทหารและรบ กล่าวคือพวกเขาได้ผ่านเหตุการณ์ที่ต้องเผชิญกับความเสี่ยงตาย การสูญเสีย ความยากลำบากต่างๆ นานา แต่พวกเขาก็ได้รับรู้ว่ามีเปลี่ยนแปลงเชิงบวกเกิดขึ้นกับตน ไม่ว่าจะเป็นด้านจิตใจ ความรู้สึก หรือพฤติกรรมต่างๆ สิ่งที่เกิดขึ้นเหล่านี้สามารถอธิบายผลได้จากแนวคิดของความงอกงามทางจิตใจภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญของ Calhoun และ Tedeschi^{5, 8} ที่สอดคล้องในการเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกของผู้ให้ข้อมูล ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลต้องผ่านเหตุการณ์ของการเป็นทหารและไปรบ พวกเขาประสบความทุกข์ยากลำบากในสนามรบโดยในผู้ให้ข้อมูลบางรายต้องพบเจอกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญซึ่งเหตุการณ์สะเทือนขวัญนี้เองที่มีผลต่อความงอกงามทางจิตใจของผู้ให้ข้อมูล

ประเด็นสุดท้ายที่เกี่ยวกับความซาบซึ้งและการมองเห็นคุณค่าจากสิ่งที่ได้รับจากการเป็นทหารอาชีพพวกเขาได้รับรู้ว่ามีสิ่งที่ไม่ได้ทอดทิ้งตนและครอบครัวแม้แต่อย่างน้อยหลังจากกลับมาจากการไปรบหรือหลังปลดประจำการ ในทางกลับกันรัฐได้ดูแลพวกเขาและครอบครัวเป็นอย่างดีไม่ว่าจะเป็นทั้งด้าน

การเบิกค่ารักษาพยาบาลได้ การให้อาชีพ ให้ที่ประกอบอาชีพ ตลอดจนการเชิดชูเกียรติพวกเขาในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันทหารผ่านศึก สิ่งนี้รัฐมอบให้เหล่านี้ทำให้พวกเขาเกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง เห็นคุณค่าของตนที่ได้ทำเพื่อประเทศชาติไป และไม่เสียดายเลยว่าครั้งหนึ่งในชีวิตเคยได้เป็นทหาร และเป็นด้านหน้าที่ได้รับใช้ชาติโดยการไปรบเพื่อรักษาความสงบสุขของคนในชาติ

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยแนะนำให้มีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นของความงอกงามทางจิตใจในองค์ประกอบของสัมพันธภาพกับผู้อื่นซึ่งเป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อน ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นสมควรให้มีการศึกษาวิจัยในเชิงกิจกรรมกลุ่มพัฒนาความงอกงามทางจิตใจในกลุ่มทหารผ่านศึกขึ้น เพื่อการส่งเสริมให้เกิดความงอกงามทางจิตใจและพัฒนาสัมพันธภาพที่ดี และทำให้เกิดการเปิดเผยตัวตนสามารถเกิดขึ้นในกลุ่มทหารผ่านศึกมากขึ้น ผ่านกระบวนการของกลุ่มสำหรับข้อมูลมาเป็นแนวทางสำหรับนักจิตวิทยาการปรึกษา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลทหารผ่านศึก เพื่อการดำเนินการวางแผนเยียวยาดูแลทางด้านจิตใจสำหรับทหารผ่านศึกนอกประจำการและส่งเสริมความงอกงามทางด้านบวกและส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการทุนวิจัยมหาบัณฑิต สกว. ด้านมนุษยศาสตร์ – สังคมศาสตร์

References

1. Freedy JR, Hobfoll SE. Traumatic stress: From theory to practice: Springer Science & Business Media; 2013.
2. Jongsmajr AE, Berghuis DJ. The Severe and Persistent Mental Illness Progress Notes Planner: John Wiley & Sons; 2008.
3. Khuangsirikul V. Military Psychiatry. Journal of the Psychiatric Association of Thailand. 2010; 56(4) : 339-344. (in Thai).
4. Suampun U. Textbook of psychiatry. Bangkok: Thammasat Printing House; 1993. (in Thai)

5. Tedeschi RG, Calhoun LG. "Posttraumatic growth: Conceptual foundations and empirical evidence". *Psychological inquiry*. 2004;15(1): 1-18.
6. Tedeschi RG, Calhoun LG. The Posttraumatic Growth Inventory: Measuring the positive legacy of trauma. *Journal of traumatic stress*. 1996;9(3):455-71.
7. Tolin DF, Foa EB. Sex differences in trauma and posttraumatic stress disorder: a quantitative review of 25 years of research. *Psychological bulletin*. 2006;132(6):959.
8. Tedeschi RG, McNally RJ. Can we facilitate posttraumatic growth in combat veterans? *American Psychologist*. 2011;66(1):19.
9. Cann A, Calhoun LG, Tedeschi RG, Taku K, Vishnevsky T, Triplett KN, et al. A short form of the Posttraumatic Growth Inventory. *Anxiety, Stress, & Coping*. 2010;23(2):127-37.
10. Cherwien SE. Posttraumatic Growth: A Qualitative Investigation. 2012.
11. Nualsuwan K., Prasittivatechakool A., Prajankett O. Stress and Coping Strategies of The Royal Thai Army New Privates. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*. 2014;13(2): 72-81. (in Thai).
12. Byers PH, Nicholas PK, Webster A. Hardiness and social support in human immunodeficiency virus. *Applied Nursing Research*. 1993;6(3): 132-5.
13. Kobasa SC, Maddi SR, Kahn S. Hardiness and health: a prospective study. *Journal of personality and social psychology*. 1982;42(1):168.
14. Hollifield M. Taking measure of war trauma. *The Lancet*. 2005;365(9467):1283-4.